

[murdered by the Nazis 1"]

בע"ה אסרו חג המנוחות תרע"ו קאסירא ת"א
 קהלת דודו הולך גדר בא והאריך לעולם נוספת, איתא במדרש (הובא בגמל אשכול מחבר
 אמר רבינו אל תהא קרוא בן, אלא ארץ הולך וארץ בא והדרו לעולם נוספת
 חנה חכמים לא הגיהו בתורה שלמה שלכו אף נקודה קטנה וגם כאן חנה
 ריב"ל לתת צורה אחרת להקרא שלמנו, אך היות הוא אמת כי בני אדם חנה
 טבעם השמוץ בקרבם הולכים קדימה ככל דבר ודבר, אמנם אין התקדמותם
 אין התפתחותם הולך דרך ישרה כי אם רבות פעמים דרך עקלתון, דודו ודודו
 מתחלפים בפנים שונים, אחד הולך קדים וחבירו הולך לאחור כאשר יוללכנו
 הרוח, ובכך נבין את פהגם המלך החכם מכל אדם: דודו הולך, אבל יש דודו שהוא
 בא, אמנם על הארץ כאשר היא הלא מקרה אחד לה על הדולות, ישנם מרחבים ארץ
 שהיו לפניו ארץ נוספת ועתה היא מדבר שממה (בכל, נבנה קהילה, תדמור וכו'
 מאלמירא, וארץ סוריה יוכח) ואם כן מה זה שאמר שהארץ לעולם עומדת? הנה
 כבר מלתא אמורה על המקרא ואשר אתכם כל הגוים כי אתם תהיו ארץ חסד,
 הנה כל העמים קמים וגופלים אם ארצם, אם אבדו את ארץ אבותם, אז כבר אבדו
 גם את קיומם האמיתי ויאבדו מתבל אל תחום הנשיה, והנה בהקרא מנאור כי
 דוד שבמקרא הוא בלא זה הידיעה, והחוק שבמקרא הוא עם זה הידיעה, ובמדרש
 אמר ריב"ל אל תהא קרוא בן מלוא: ארץ הולך וארץ בא והדרו לעולם עומדת,
 שם ארץ בלא זה, והדרו עם זה הידיעה, אמנם הארץ אשר בה דבר הכתוב אשר
 לעולם עומדת, הוא הארץ אשר בתוך לב עמנו וזהו לעולם עומדת, ואם הידוע
 עם נולד כי עשה את המקור בחיים ברגשים כאילו, אז גם דוד כזה לעולם
 עומדת ואין זה הולך ובא, כי דרכו דרך ישרה אשר יבור לו האדם כאשר הוא
 אדם ובזה מכלול המדרש ובא זה וגלת זה על זה ותבין

פירוש: בראשית תורתך הקדומה רשומה חכמתך הסתומה, מאין תמצא והוא נעלמה: ראשית
 חכמה יראת השם, הנה מביא במקומות הרבה במש"ל שתורה קדמה אלמים דודו
 קודם בריאת העולם, וככל הקשו הקדמונים הלא דברי תורה לא תחשו כל בא
 ובה סבארים דברי ימי אבותינו וכן כדומה לו מעשה בני אדם, ומה היתה
 תוכן התורה קודם בריאת העולם, אך הרמב"ן ז"ל פירש כי קודם בתיבת התורה
 היתה התורה מהשמים רבוא אותיות אבל בצלף אחד כמו שהוא עתה בידנו, וגם
 הה"ג מאיר א"ש ז"ל פירש המקרא וירא העם ויכערו ויעמדו מרחוק, כי העם
 ראה בעת בתיבת התורה את האותיות כששן יכערו ויעמדו מרחוק ועיורומם עול
 כאשר היא עתה בידנו, ובכך יש תורה שהוא קדומה ויש תורה שהוא כאשר היא
 בעת בידנו והנה בתקונים מפורש כי תיבת בראשית הוא אותיות: ירא, בשת, ואם
 כי הוא העיקר מתכלית האדם היצור, ירא שמים וכושה על פניו, כמשחז"ל על
 המקרא: למען תהיה יראתו על פניכם לבלתי תחטאו, וזהו הכושה, וכל המתבייש
 לא במהרה הוא חושא, וזהו ראשית חכמה, ובכך מביא כי עתה באמת בתיבת
 בראשית אין כתיב: ירא בשת, אך בראשית תורתך הקדומה, שם רשומה חכמתך הסתומה
 מאין תמצא והוא נעלמה, והוא ראשית חכמה יראת השם וד"ל.

פירוש: בשמיני שמחות הזמיר, וסכות מעבד קדוש, הנה כבר אמרת על המקרא: שמחה
 לאיש במענה מין ודבר בעתו מה טוב, היינו מי שמרים קולו בפני שמועיו,
 רצונו האם יתנו לו און קשבת וכאשר דרשו על המקרא בקהלת, וייתר שהיה
 קהלת חכם עוד למד דעת את העם, און ותקן משלים הרבה, מלמד שבא קהלת וישא
 אונים לתורה, ולדעת רצונם, שהוא בריב חכמתו עשה ופעל את זאת, שידע לם אז
 קשמה, ועשה אונים לתורה, כן אז שמחה לאיש במענה מין, היינו שיקבל מענה
 משומעיו והוא אם דבר בעתו מה טוב, וגם הבורא ברוך קולא אלכו למען נסת
 און אל דברין, און היות לבבנו אטומה מרב דאגה וצרה, ובכך אנו מתפללים: ונא
 כיום השמיני, שמחות הזמיר, עתה הזמן לנו שמחות, ואז נוכל לתת לו מענה
 וסכות מעבד וד"ל.